

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

Aan de fracties van GroenLinks, M:OED,
D66, PVV, SP, Partij voor de Dieren, PvdA en Volt

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake (seksuele)
straatintimidatie
BEHANDELD DOOR
CJR (Christian) Gijsselaers

DATUM
12 december 2022
Verz. 15 december 2022
TELEFOONNUMMER
043 350 4232

BIJLAGEN
1
ONZE REFERENTIE
2022.17511

E-MAILADRES
Christian.Gijsselaers@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4448

UW REFERENTIE

Geachte fractieleden,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die de fracties van GroenLinks, M:OED, D66, PVV, SP, Partij voor de Dieren, PvdA en Volt gesteld hebben.

Vraag 1:

Welke acties neemt het college om (seksuele) straatintimidatie tegen te gaan?

Antwoord 1:

Zie beantwoording vraag 2.

Vraag 2:

In het bijzonder, welke acties neemt het college om (seksuele) straatintimidatie te voorkomen?

Antwoord 2:

In 2018 en 2019 heeft de Gemeente Maastricht in samenwerking met Maastricht University en Mondriaan Preventie 2 onderzoeken uitgevoerd naar:

- *de aard en omvang van seksuele (straat-) intimidatie in Maastricht;*
- *determinanten welke een rol spelen bij zowel slachtoffer of dader zijn van seksuele (straat-) intimidatie;*
- *draagvlak en mogelijkheden voor een preventieve aanpak.*

Hieruit is de werkgroep aanpak seksuele (straat-) intimidatie Maastricht ontstaan welke in 2020 met een tweejarige subsidie vanuit VWS aansloot bij het landelijk Programma Veilige Steden.

Met ondersteuning van Programma Veilige Steden, in uitwisseling met andere aangesloten gemeenten en dankzij de bevindingen uit het lokaal onderzoek is er een Theory of Change model (TOC) geformuleerd. Deze TOC definieert alle bouwstenen die nodig zijn om de missie te doen slagen. De missie waarmee de werkgroep in 2020 is gestart luidt:

'Het terugdringen en voorkomen van seksuele (straat-) intimidatie in het uitgaansleven van Maastricht. Een integrale aanpak van seksuele intimidatie gericht op het verminderen van kwetsbaarheid van de doelgroep jongeren tussen 15 en 25 jaar, rekening houdend met de verschillende opleidingsniveaus en daarbij horende wijze van benadering. In de projectperiode willen we de toegankelijkheid naar hulp bij seksuele intimidatie vergroten door betere en bredere

DATUM
12 december 2022

bekendheid. Daar waar nodig worden deze preventieve maatregelen door middel van ondersteunend beleid en handhaving versterkt. Daarbij leggen we in de aanpak de nadruk op het uitgaansleven zonder andere gebieden als school en werk uit te sluiten'.

Over de periode van 2 jaar is er in een viertal fases door de werkgroep inzet geleverd. Zie bijlage 1 voor een overzicht van (gerealiseerde) actiepunten uit deze inzet.

Samengevat:

Er is een stevig netwerk opgezet. De werkgroep bestaat inmiddels uit een ruime groep van 45> aangesloten organisaties en 25> actieve werkgroep leden die elkaar 5 maal per jaar treffen in overleg en tussentijds samenwerken aan de in het plan van aanpak gestelde doelen. Naast professionele organisaties is er ook samenwerking met vrijwilligersorganisaties zodat nuttige informatie uitgewisseld kan worden (denk aan de incident map van Catcalls of Maastricht) of zodat de burger bereikt kan worden via ludieke acties en activiteiten (denk aan participatie vanuit de werkgroep aan het discussiepanel tijdens de Orange the World discussie ochtend georganiseerd door een aantal grote feministische vrouwenbewegingen uit o.a. Maastricht).

In de uitvoering van campagnes is er met wetenschappelijke ondersteuning vanuit Rutgers gekozen voor de effectieve 'bijstander aanpak'. Deze krijgt praktisch vorm in de Ben je oké?! Campagne die in 2023 een vervolg krijgt waarin bijstanders praktische tools wordt aangereikt hoe te handelen wanneer je seksuele intimidatie ziet gebeuren. De campagne bestaat uit een aantal elementen. Zo richt de campagne zich met zowel voorlichting als trainingsaanbod op horeca en de uitgaanssetting (waaronder ook het festivalseizoen), maar ook op studentenverenigingen en introductieweken. Beiden worden in Maastricht afgenomen. Er vindt sinds begin dit jaar een landelijke doorontwikkeling plaats van de campagne naar straatintimidatie, waar de werkgroep graag in mee gaat.

Daarnaast is er gekozen voor een intermediaire benadering hiermee is een veelvoud aan trainingen aan professionals en vrijwilligers binnen het domein vrije tijd (waaronder horeca en studentenverenigingen) uitgevoerd.

Binnen het domein Onderwijs hebben er een hoop positieve ontwikkelingen plaatsgevonden. Maastricht University heeft eind 2021 het Amnesty Manifest ondertekend in het voorkomen van seksueel geweld bij studenten van waaruit een interne werkgroep aan de slag is gegaan. Een mooi voorbeeld van een duurzame verandering is dat alle studentenverenigingen via het Student Service Center jaarlijks een training Sociale Veiligheid ontvangen.

Binnen het HBO (Zuyd) krijgt het interne Preventiecentrum via onderzoek een steeds beter beeld van opleidingen via waar groeps- en prestatiedruk een rol speelt in het ontstaan van ongewenst gedrag en gezondheidsincidenten. Er worden momenteel diverse verbeterlagen gemaakt in het (beter bereikbaar maken van) preventief aanbod en preventiebeleid binnen Zuyd.

Ook in het MBO hebben twee sociale media campagnes gelopen (via Rutgers) op het tegengaan van victim blaming onder de studenten. Ook worden er voorlichtingen cyclisch ingezet (inmiddels verankerd via Block Box i.s.m. de werkgroep). Op het voortgezet onderwijs is er een mooie slag gemaakt binnen het verduurzamen van het aanbod. Block Box (partner in het uitzetten van het maatschappelijk curriculum) heeft Sexmatters en Emancipator opgenomen in haar aanbod. Dit betekent dat zodra leerlingen aangeven (via de jaarlijkse inventarisatie lessen) interesse te hebben in de thema's: gender, sextalks en consent één van deze partijen wordt ingeschakeld. Ook voor 2023 staan er alweer meerdere workshops gepland.

Schriftelijke vragen

DATUM
12 december 2022

Vraag 3:

Ten aanzien van (seksuele) straatintimidatie: heeft de gemeente cijfers over het aantal incidenten, de aard en locaties van deze incidenten?

Antwoord 3:

Voor harde cijfers zijn wij aangewezen op onze ketenpartners, met name politie en ggdz. De politie registreert meldingen van straatintimidatie niet omdat daar de formele mogelijkheid binnen het registratiesysteem ontbreekt. Wel worden meldingen van schennispleging geregistreerd, dat waren er dit jaar tot en met november in totaal 19.

De GGD geeft aan dat het laatste onderzoek (steekproef) naar seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft plaatsgevonden in 2017. Daaruit komt naar voren dat van de Zuid-Limburgse jongeren (12-25 jaar) onder jongens 18% en onder meisjes 47% melding maakt ervaringen te hebben met seksueel grensoverschrijdend gedrag (van ongewild zoenen tot seks). Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het gaat om iemands eigen interpretatie van het incident en geen toetsing heeft plaatsgevonden. De GGD Zuid-Limburg is momenteel bezig met de voorbereiding van een vervolgonderzoek naar seksuele gezondheid w.o. seksuele intimidatie (Seks onder je 25ste) de resultaten daarvan worden eind 2023/ begin 2024 verwacht.

Ten aanzien van veelvoorkomende locaties zijn er echter ook alternatieve bronnen te benoemen. De werkgroep aanpak seksuele (straat-) intimidatie Maastricht onderhoudt contact met Catcalls of Maastricht (Instagram @Catcalls.of.Maastricht). Zij voeren ludieke acties uit in de vorm van krijtacties. Via hun Instagram pagina ontvangen zij berichten van slachtoffers van seksuele straatintimidatie. De intimiderende uitspraken worden door de actiegroep vervolgens op de betreffende locatie op de stoep gekrijt om voorbijgangers bewust te maken van hetgeen zich heeft voorgevallen. Van de kreet wordt een foto gemaakt welke op Instagram wordt gepost. Uit eerdere gesprekken bleek dat Catcalls of Maastricht elke week gemiddeld 2 beschrijvingen van incidenten ontvangt.

Vraag 4:

Zo ja, kunt u recente cijfers van (seksuele) straatintimidatie en de veel voorkomende locaties met ons delen? Zijn hier gemeenschappelijke factoren in te ontdekken?

Antwoord 4:

Deels: de in antwoord 3 benoemde meldingen bij Catcalls of Maastricht zijn in samenwerking met We Care (vrijwilligers binnen Maastricht University die ondersteunen bij het melden van seksueel geweld) vastgelegd op een kaart. Hieruit ontstond een overzicht van locaties waarbinnen een patroon te ontdekken was. De kaart laat zien dat de meeste incidenten in en rondom het uitgaanscentrum plaatsvonden. Daarnaast springen duidelijk de aanlooproutes naar het centrum in het oog (bijvoorbeeld vanaf het station, maar ook de voetgangersbruggen over de Maas). Tenslotte locaties waar men wacht op openbaar vervoer. Denk aan bushaltes, maar ook het station Maastricht Noord en Randwyck. Limitatie is dat voornamelijk studenten melding maken via de Instagram pagina van Catcalls. De kaart heeft dus enkel op deze doelgroep betrekking, maar geeft wel een beeld dat past het type locaties dat in algemene zin past bij (seksuele) intimidatie.

Vraag 5:

Indien niet, waarom wordt er geen data verzameld over (seksuele) straatintimidatie?

Antwoord 5:

Zie antwoord 4.

De politie kan momenteel nog geen data verzamelen over seksuele straatintimidatie omdat het landelijke registratiesysteem van de politie daartoe geen mogelijkheden biedt. In de nieuwe

DATUM
12 december 2022

Zedenwet (vermoedelijke ingangsdatum 01-01-2024) is straatintimidatie een strafbaar feit en dit waarschijnlijk ook in de registratiecodes worden opgenomen.

Vraag 6:

Ontvangt de gemeente Maastricht informatie van nationale meldpunten over incidenten die zich in Maastricht voordoen? En zo ja, wat wordt er met deze informatie gedaan?

Antwoord 6:

Via onze ketenpartners, gebundeld in de werkgroep aanpak (seksuele) straatintimidatie, zijn wij op de hoogte van ontwikkelingen. Op het niveau van unieke incidenten ligt dat anders: daarin zijn wij als gemeente geen (uitvoering-) partner. Deze worden niet met op persoonsbasis met ons gedeeld. Wij proberen vooral vanuit preventie in te zetten op de grote lijn. Het Centrum voor Seksueel Geweld geeft bijvoorbeeld aan dat het lastig is om de hoeveelheid aan (aan)meldingen bij het CSG te duiden. Zij zagen wel een duidelijke toename gedurende de opkomst van de #MeToo beweging. We weten inmiddels uit onderzoek dat jongeren tussen de 14 en 25 jaar een 4x zo grote kans lopen op het meemaken van seksueel geweld, met name in een stad waar een universiteit en een hogeschool gevestigd is. Ook n.a.v. de actualiteiten binnen het victim blaming (denk aan begin dit jaar met The Voice Of Holland) was er een toename aan meldingen. Wij gebruiken deze informatie in de werkgroep aanpak (seksuele) straatintimidatie om onze aanpak te herijken en effectief te houden.

Vraag 7:

Heeft de gemeente in beeld welke groepen mensen vaker slachtoffer worden van (seksuele) straatintimidatie?

Antwoord 7:

Vanuit de werkgroep is het beeld dat vooral de LHBTI+ gemeenschap vaker slachtoffer is van intimidatie. Daarom is er een verbinding gemaakt tussen het programma Veilige Steden en het Regenboog steden programma. Met het COC loopt een korte lijn in het delen van signalen, zodat de werkgroep aanpak (seksuele) straatintimidatie hierop in actie kan komen. Vanuit deze samenwerking zijn het project COC Queercare, Mental Health First Aid-trainingen met aandacht voor LHBTI+ community (trainingen gericht op het herkennen en omgaan met mentale problemen) en een Chemseks spreekuur opgezet. Verder komt uit zowel landelijke als regionale onderzoeken naar voren dat seksuele (straat)intimidatie vooral voorkomt bij jongeren in de leeftijdsgroep 14-25 jaar. Zie ook antwoord 6.

Vraag 8:

Hoe vaak worden deze groepen mensen slachtoffer, welke groepen mensen betreft het exact en hoe verhouden deze aantallen zich tot het totaal?

Antwoord 8:

Zie antwoorden 3 en 4.

Vraag 9:

Welke maatregelen kunt u nemen om deze kwetsbare groepen mensen te beschermen?

Antwoord 9:

Zie antwoord 2.

DATUM
12 december 2022

Vraag 10:

Zijn er gevallen van (needle-)spiking in Maastricht bekend?

Antwoord 10:

Er zijn bij de diverse ketenpartners geen meldingen ontvangen van Needle Spiking. Mondriaan Preventie geeft desgevraagd aan: 'er zijn een aantal mogelijke bronnen: via het Trimbos houden wij landelijk bij of er incidenten zijn geweest. Het Trimbos coördineert o.a. de monitor drugsincidenten (MDI) waarin ziekenhuizen en eerstehulpdiensten melding maken. Ook binnen onze samenwerking met de GGD binnen het spreekuur Chemseks (seks onder invloed van harddrugs), ontvangen wij de meldingen niet. Ook niet via ons regionale drugs informatie en monitoringssysteem (DIMS) krijgen we geen meldingen binnen. Ook via reguliere horeca en para commerciële horeca hebben wij geen signalen ontvangen. Voor onze regio hebben wij (nog) geen zorgelijke signalen ontvangen. We geven om die reden ook geen aandacht aan het fenomeen, omdat dit nieuwsgierigheid zou kunnen wekken en wellicht juist een trend op gang zou kunnen brengen.

Daarnaast is drink spiking met GHB iets dat helaas wel nog voorkomt. In de eerste plaats met als reden om het slachtoffer te beroven, in de tweede plaats wegens seksueel geweld en in de laatste plaats wegens het uithalen van een heel heel slechte grap. Mondriaan: 'Wat ons opvalt in Maastricht is dat er meer meldingen zijn tijdens de carnavalsweek. Mondriaan waarschuwt voor drinkspiking tijdens voorlichtingen onder uitgaande jongeren/studenten. Daarnaast benoemt Mondriaan vanuit hun ervaringen op de alcoholpoli's en eerstehulpdiensten dat een tijd lang veel jongeren het drink spiken gebruikten als smoes voor overmatig alcoholgebruik of drugsgebruik: 'Wanneer ouders dan naar een SEH moeten komen is het voor een kind soms 'makkelijker' om te liegen en te zeggen dat men gedrogeerd is. Dit is een hele tijd aan de hand geweest en lijkt nu wat afgenomen.'

Vraag 11:

Worden (needle-) spiking incidenten in Maastricht geregistreerd? Zo ja, door wie en hoe?

Antwoord 11:

Zoals in antwoord 10 aangegeven wordt de monitor drugsincidenten (MDI) waar ziekenhuizen en eerstehulpdiensten mee werken landelijk gecoördineerd. Daarnaast houdt de politie dit bij wanneer er daadwerkelijk aangifte gedaan wordt. Meldingsbereidheid is hier ook van invloed. GHB blijft maar 12u aantoonbaar in het lichaam, waarbij de meeste slachtoffers pas later onderzoek laten doen. Drink spiking aantonen is dus heel lastig. Gezien deze complicerende factoren zetten wij in op preventie en voorlichting aan de voorkant om doelgroepen weerbaarder en wijzer te maken.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Anita Bastiaans

Wethouder Duurzaam Sociaal Domein, WMO, Welzijn, Diversiteit, Europa en de Euregio

Schriftelijke vragen

DATUM
12 december 2022

Bijlage 1

Overzicht van (gerealiseerde) actiepunten Werkgroep aanpak seksuele (straat-) intimidatie Maastricht

Fase	Actie	Status
Fase 1 augustus 2020 t/m januari 2021	Het opzetten van structurele samenwerking met ketenpartners	Doorlopend
	Het onderzoeken van inzet op handhaving en de APV	Afgerond
	Campagnes op de drie thema's uit de RAR: seksueel geweld, seksuele vorming en de alcoholnorm	Cyclisch
	Aanbod voor de commerciële en para-commerciële horeca organiseren	Afgerond
	Het starten van gesprek en verbinden op het thema binnen domein onderwijs	Afgerond
	Uitwerken van communicatie doelstellingen	Afgerond
	Het in beeld brengen en verbinden van een peersupport netwerk	Doorlopend

Fase	Actie	Status
Fase 2 februari 2021 t/m juli 2021	Werving en uitzetten campagne: Ben je oké? (horeca en Inkom Maastricht)	Cyclisch
	Ketenpartners activeren in het voorbereiden op Summer of love	Afgerond
	Werving en uitzetten horeca training Safer Clubbing	Doorlopend
	Werving en uitzetten Stand up trainingen en Consent workshops	Doorlopend
	Publiceren gemeentelijke landingspagina seksuele intimidatie	Afgerond
	(N.a.v. wetswijziging <i>betere wettelijke bescherming verkrachtingslachtoffers</i>) LTAY campagne en onderzoek Amnesty + onderzoek Maastricht University	Afgerond
	Verbinding onderzoeken Regenboogsteden, lancering COC Queercare project, uitzetten MHFA trainingen met aandacht voor LHBTI+ community en opzet Chemseks spreekuur	Doorlopend

Schriftelijke vragen

DATUM
12 december 2022

Fase	Actie	Status
Fase 3 augustus 2021 t/m januari 2022	Aan de slag met het trainingsaanbod voor horeca, politie en portieren	On hold
	Aan de slag met workshops binnen voortgezet onderwijs en MBO, opnemen thema in Block Box maatschappelijk curriculum	Cyclisch
	Aan de slag met workshops in jeugd- en jongerenwerk	Afgerond
	Steviger wegzetten en bekendheid geven aan gemeentelijke landingspagina seksuele intimidatie	On hold
	Conference Sexual Assault and Harassment – Prevention and Support at UM and in Maastricht	Afgerond
	Ben je oké?! campagne vervolg geven naar straatintimidatie campagne	On hold

Fase	Actie	Status
Fase 4 februari 2022 t/m juli 2022	Aan de slag met preventieaanbod opzetten thema genderstereotypering	Afgerond
	Aan de slag met actualiteiten rondom victim blaming	Afgerond
	Netwerk versterken studentenverenigingen in preventieve aanpak grensoverschrijding	Afgerond
	Catcalls of Maastricht petition en ludieke acties	Afgerond
	INKOM 2022, <i>Set your own limit</i> event	Afgerond
	Summer of Love, horecatrainingen en informeren festivals <i>Ben je oké?!</i> campagne	Cyclisch
	Evaluatie onderzoek Panteia naar Veilige Steden i.o.v. OCW	Afgerond
	Aansluiting project O.K.O voor borging thema SI in Onderwijs en domein Jeugd	Actief

Schriftelijke vragen